

Ženíjní zabezpečení

bojové činnosti výsadků

Trvalým požadavkem současného vývoje taktiky a operačního umění je dosáhnout vysoké tempo boje a operace. Čas se stal v soudobém boji jedním z nejdůležitějších faktorů. Dokladem tohoto tvrzení jsou možnosti použití a účinky jaderných zbraní, které dovolují zasazovat protivníkovi mohutné ničivé údery v podstatě na neomezené vzdálenosti. Tímto jsou limitovány i takticko-technické vlastnosti pozemní vojenské techniky, jejíž kvalitativní růst je zaměřen na zvýšení akčního rádia a rychlého pronikání do operační hloubky, na schopnost překonávat bez zdržení zamořené, rozrušené, zatarasené prostory a málo únosný terén.

Značný a někdy rozhodující význam k úspěšnému vedení operace má včasné ovládnutí důležitých prostorů nebo vojensky významných objektů. Těmito úkoly jsou prováděny tankové a motostřelecké jednotky divizí 1. sledu a plní je zejména vysíláním průzkumných, předsunutých nebo zvláštních odřadů. Činnost a úspěšné splnění úkolů těmito prvky bojové a operační sestavy je ohraničeno zejména hloubkou úkolu a činností pozemních vojsk protivníka.

Úkoly tohoto druhu mohou úspěšně plnit taktické a operační výsadky, a to zejména pro svoji vysokou manévrovací schopnost, rychlost a překvapivost. Podle úkolu jsou výsadky operační, taktické nebo zvláštního určení, podle způsobu přistání padákové, přistávací a smíšené. Hlavním jejich úkolem je zpravidla ovládnout a bránit důležité prostory, komunikační centra a důležité přepravy, obsadit a zničit významné objekty, jako jsou vodní díla, letiště, místa velení svazků a svazů, ZHN, důležité silniční objekty a jiné.

Z charakteru bojové činnosti vzdušného výsadku vyplývá vysoký význam ženíjního zabezpečení, které zvláště v některých případech může mít rozhodující vliv na splnění stanovených úkolů.

OPATŘENÍ ŽENIJNÍHO ZABEZPEČENÍ V OBDOBÍ PŘÍPRAVY VYSAZENÍ

Vysazení vzdušného výsadku musí vždy předcházet pečlivá a dokonale zvládnutá organizační, materiální a součinnostní příprava.

K úspěšné organizaci ženíjního zabezpečení musí dostat velitel vzdušného výsadku potřebné technické podklady. Povinností štábu armády nebo fronty, který použítí vzdušného výsadku plánuje a organizuje, je včas získat a dodat tyto podklady. K tomu účelu slouží všechny druhy

průzkumu, zejména skupiny hloubkového průzkumu, průzkumné letectvo a prostředky agenturního průzkumu. K přesnější orientaci vysazených jednotek je žádoucí získat včas letecké snímky z prostoru plánovaného vysazení. Nejvhodnější k tomuto účelu jsou kolmé stereoskopické snímky v měřítku 1:3000 až 1:5000 celého prostoru vysazení a snímky důležitých jednotlivých objektů, jako mostů, přepravišť, vodních děl apod., v měřítku 1:1000.

Z informací zpravodajského systému a vyhodnocením leteckých snímků je potřebné získat zejména tyto údaje ženiijního charakteru:

- ráz terénu,
- systém a stav komunikací,
- stav letišť nebo ploch k vysazení,
- přítomnost protivýsadkových zátarasů a jejich ráz,
- stav a režim objektů určených k ovládnutí nebo zničení, např. na přepravišcích, předmostích, vodních dílech, komunikačních objektů apod.

Jsou-li před vysazením plánovány do prostoru vysazení jaderné údery, je nutné vyhodnotit pravděpodobný vznik zátarasů, lesních závalů v osadách, popřípadě záplav od zničených vodních děl a plánovat bojovou činnost s ohledem na tyto skutečnosti.

Na základě úkolů znalosti uvedených údajů a podle možností organických nebo přidělených ženiijních jednotek a úrovně stavu zabezpečení ženiijním materiálem, vyplývající i z možnosti přepravy vzduchem, stanoví velitel vzdušného výsadku úkoly ženiijního zabezpečení ve zvláštních pokynech nebo nařízeních. Úkoly ženiijních jednotek uvádí ve svém bojovém rozkaze.

Ke správnému a jednotnému pochopení bojového úkolu organizuje velitel vzdušného výsadku podrobnou součinnost na plastických mapách nebo stolech, kde řeší zpravidla tyto otázky zabezpečení:

- zabezpečení prostoru vysazení, zejména čas a způsob odstranění protivýsadkových zátarasů a maskovací opatření,
- využití výhodných prostorů k zaujetí obrany a přehrazení možných směrů postupu nepřitele zátarasů,
- pravděpodobné prostory výskytu zátarasů a způsob jejich překonávání,
- ohodnocení vodních překážek, stanovení vhodných prostorů a způsobů jejich překonání,
- ženiijní opatření při plnění vlastního bojového úkolu, jako např.

- způsob zničení určených objektů nebo zabránění jejich zničení,
- způsoby zmocnění se přepravišť a manévru s nimi,
- prostory získání přepravních prostředků z místních zdrojů,
- prostory budování opěrných bodů, uzlů obrany a míst velení,
- upřesnění prostorů průzkumu vodních překážek ke zřízení přepravišť pro vojska útočící čelně,

- prostory pravděpodobného zřizování vlastních zátarasů ke krytí boků a k přehrazení mezer mezi jednotlivými uzly obrany,

— určení prostoru rozmístění jednotek v bojové sestavě výsadku, upřesnění jejich úkolů, zvláště manévru zátarasů, ničení komunikačních objektů, prostory zjištěných jaderných min a způsob jejich zneškodnění, zátarasovací opatření na vodních tocích k znemožnění bojové činnosti říční flotily protivníka a další.

Jednotky vzdušného výsadku rozmístíme ve výchozím prostoru k vysazení, kde se připravují. Ze ženiijních opatření je položen důraz zejména na pečlivé a průběžné maskování, maximální využití ochranných objektů a ženiijní úpravy terénu. Podle času, který je k dispozici, a podle místních podmínek je žádoucí:

- vybudovat nebo upravit pracovní a odpočinkové úkryty pro štáby a spojevací uzly,
- zřídit ochranné okopy pro živou sflu a bojovou techniku,
- upravit a maskovat cesty,
- zabezpečit zdroje pitné vody, v případě nezbytné potřeby zřídit vodní stanice.

K těmto, popřípadě dalším úkolům ženiijního zabezpečení vyčleňujeme maximum sil z počtu výsadkových jednotek. Ženiijní jednotky se podílejí zpravidla na budování úkrytů pro štáby, úpravě komunikací a těžbě vody.

Ženiijní jednotky se připravují k vysazení podrobným metodickým rozbohem činnosti při plnění stanovených úkolů, který pozůstává z detailního seznámení s prostorem činnosti na mapách, leteckých snímcích a plastických stolech, rozboru metody plnění úkolů až do družstev a jednotlivců, způsobu spojení a velení, upřesnění prostorů rozmístění ženiijních prvků bojové sestavy a umístění zálohy ženiijní munice a materiálu. Zvláštní pozornost musí věnovat přepravě ženiijní munice a materiálu.

Je výhodné plánovat ženiijní jednotky k vysazení vždy s prvním koloběhem, zvláště proto, aby byly vytvořeny časové možnosti ke splnění úkolů k zabezpečení vysazení (odstranění protivýsadkových zátarasů, přehrazení přístupových cest do prostoru vysazení apod.), přepravovat je v organických jednotkách, po družstvech nebo četách současně s potřebným materiálním vybavením, zejména trhavinami a minovacím materiálem tak, aby, ihned po vysazení mohly tyto jednotky samostatně plnit stanovené úkoly.

HLAVNÍ ÚKOLY ŽENIJNÍHO ZABEZPEČENÍ BOJOVÉ ČINNOSTI VÝSADKŮ

Bojová činnost vzdušných výsadků je charakteristická svojí rozmanitostí. V krátkém časovém období může docházet k zásadním změnám situace, které vzdušný výsadek musí přizpůsobivě řešit rychlým přechodem z útočné činnosti do obrany a naopak, uskutečňovat přepady a léčky, zmocňovat se důležitých objektů, ničit je nebo jejich ničení zabraňovat. Není zanedbatelné, že taktický i operační výsadek bojují v hloubce sestavy protivníka a vzhledem k možným silám protivníka jsou jejich časové možnosti bojové činnosti limitovány, čímž jsou limitovány i časové možnosti opatření ženijního zabezpečení. Rozsah ženijních úkolů je ovlivněn i samotným složením vzdušného výsadku. Je-li vysazován bez ženijních jednotek, plní tyto úkoly ženijního zabezpečení:

- ženijní průzkum,
- překonávání závalů, překážek a zátarasů,
- překonávání vodních překážek,
- ženijní úpravu terénu,
- zřizování zátarasů,
- destrukce a desadjustace objektů,
- maskování.

Ženijní průzkum je zaměřen na:

- zjištění stavu prostoru vysazení, doplnkové prověření přítomnosti protivýsadkových a výbušných zátarasů,
- průchodnost terénu na směru plánované bojové činnosti s důrazem na prostory napadené jadernými údery,
- upřesnění výhodných prostorů k zaujetí a budování opěrných bodů a uzlů obrany,
- vyhledávání vhodných přístupů k vodní překážce a výhodných míst ke zřízení přepraviště,
- upřesnění směrů a míst ke zřízení zátarasů, objektů ničení nebo desadjustace objektů připravených k ničení protivníkem
- upřesnění prostorů jaderných min a jejich stanovišť roznětu,
- možnosti využití maskovacích vlastností prostoru bojové činnosti.

Tyto úkoly plní prvky vševojskového průzkumu vysazovaných jednotek. K dosažení maximální účinnosti musí být průzkumníci připraveni ke zjišťování uvedených údajů. Toto má zvláštní význam zejména u průzkumných skupin, vysazovaných do prostoru vysazení s předstihem. Výhodný je ženijní průzkum z vrtulníků, zvláště je-li předmětem průzkumu přepraviště, vodní dílo nebo komunikace.

Zátaras, překážky a závaly mohou výsadkové jednotky překonávat s ohledem na minimální technické vybavení jen v omezeném rozsahu. Hlavní metodou překonávání závalů v lesních prostorech a osadách i výbušných zátarasů bude obejití, vyhledání obchodu nebo objížďky. Výjimečně, v případě nutnosti, mohou výsadkové jednotky odstraňovat umělé zátarasy, nelze-li je překonat jinak, pomocí trhaviny.

Vodní překážky překonávají jednotky vzdušného výsadku nejjednodušším způsobem — s využitím člunů KAPSA, protichemického pláště vz. 63 a pomocí přepravních prostředků z místních zdrojů. Přeprava musí být postupná, po průzkumu odlehlejšího břehu a při dostatečném přímém bojovalém zajištění.

Ženijní úprava terénu pozůstává z budování praporních uzlů obrany, rotních a četových opěrných bodů, z výstavby pracovních a odpočinkových úkrytů na velitelských stanovištích a zřízení ochranných okopů pro bojovou techniku a materiál. Při ručním způsobu práce je možné v určitých případech použít trhaviny.

Zátaras jsou zřizovány převážně rychlým a technicky nenáročným způsobem, ničením komunikačních objektů na směrech, zřizováním lesních závalů v osadách, ničením jednotlivých silničních objektů v místech bez možnosti objížďky. Při přepadech a léčkách je výhodné používat nástrahy ke zničení bojové techniky nepřítele, nebo ničit komunikační objekty nebo odpalovat stromové záseky v době průjezdu jednotek protivníka.

Destrukce jsou složité a náročný úkol, který v řadě případů může tvořit hlavní nebo jeden ze závažných úkolů celého výsadku. Týká se zpravidla důležitých vojenských nebo hospodářských objektů, jejichž vyřazení z činnosti má pro činnost vojsk na bojišti nebo na udržení ekonomické potence zvláštní význam. Jde o mosty přes široké vodní překážky, komunikační uzly, vodní díla, energetická zařízení. Postup destrukce musí být dokonale organizován a přesně řízen, zpravidla důstojníkem ženijní odbornosti.

Maskování má velký význam při vysazení. K utajení přistávacích ploch je potřebné zamaskovat padáky a zásobníky materiálu především proti pozorování ze vzduchu. Důležitým úkolem maskování je i skrytý pobyt vysazovaných jednotek a pečlivé zastírání všech ženijních úprav terénu.

Ženíjní jednotky při zabezpečování bojové činnosti vzdušného výsadku plní tyto úkoly:

- ženíjní průzkum,
- zřizují průchody v překážkách a zátarasech,
- vyhledávají a zneškodňují jaderné miny,
- zřizují výbušné zátarasy na směru postupu protivníka,
- zabraňují zničení objektů, které lze využít pro vlastní vojska nebo jejichž zničení by negativně ovlivňovalo bojovou činnost,
- činnost ve zvláštních skupinách pro zničení,
- budují místa velení.

Ženíjní průzkum spočívá v účasti ženistů ve vševojskových prvcích průzkumu. Jejich úkolem je posoudit podrobně zátarasy, vodní překážky, použitelnost přepravních prostředků a materiálu z místních zdrojů, zhodnotit možnosti využití obranných zařízení zanechaných protivníkem, získat kořistní ženíjní munici a shromážďovat vzorky dosud neznámé ženíjní munice nepříteli. Operační vzdušné výsadky mohou vysílat samostatné ženíjní průzkumné skupiny ke splnění náročných speciálních úkolů, jako např. průzkum širokých vodních překážek, přepravišť operačního významu nebo vodních děl, mající zásadní význam pro činnost výsadku i vlastních vojsk.

Průchody v překážkách a zátarasech budou zřizovat ženíjní jednotky jen tehdy, není-li k jejich překonání jiná možnost, pomocí minových hledaček a bodců ručním způsobem v nejnútnejší minimální šířce.

Zřizování zátarasů na směrech postupu protivníka spočívá zejména v destrukcích na komunikačních směrech. Při ničení jednotlivých objektů se volí jednoduché a rychlé způsoby, při zachování potřebné účinnosti. Ženíjní jednotky je účelné používat k přípravě ničení objektů, které vyžadují odborné posouzení. V nutných případech zřizují i PT minová pole malých šířek na terénu přilehlém k ničení komunikačním objektům. K plnění těchto úkolů jsou ženíjní jednotky organizovány do destrukčních skupin a mohou vytvářet i POZ a ŽZ.

Vyhledávání a zneškodňování jaderných min je jeden z nejdůležitějších úkolů. Cílem této činnosti, po předcházejícím rámcovým upřesnění, je najít místo uložení jaderných min a zneškodnit jejich aktivaci. Vzhledem k omezenému materiálnímu vybavení je technicky možné splnit tento

úkol mechanickým poškozením těla miny, a to aktivací speciálních náloží přímo ve studnách uložení. Ke splnění tohoto úkolu je nejvhodnější vyčleňovat speciálně vyčvičené skupiny v síle 1—3. Jejich činnost musí zabezpečovat výsadkové jednotky, které musí zároveň projevit maximální úsilí v odhalení stanovišť roznětu JM a využít všechny možnosti k jejich vyřazení.

Zabraňování zničení objektů operačního významu má v řadě případů velký význam. Ženíjní jednotky plní tento úkol v součinnosti s výsadkovou jednotkou, která zpravidla přepadem a dočasnou izolací objektu vytvoří desadjustační skupině časové podmínky k práci. Prvním úkonem musí být vždy přerušit hlavní vedení, zneškodnit zdroje roznětu a přerušit vedení k hlavním náložím. Podle situace a vzdálenosti vojsk útočících čelně, uskuteční buď úplnou nebo částečnou desadjustaci. Tímto způsobem je možno získat trhaviny k plnění jiných úkolů. Je účelné vždy si ponechat možnost zničit objekt podle vlastní úvahy v případě nebezpečí, že se jej protivník znovu zmocní.

Úspěch či neúspěch při plnění tohoto úkolu ženíjního zabezpečení může mít podle významu objektu následky i operačního rázu, zejména jde-li o významná stálá přepraviště, o vodní stavby a zdře s velkým obsahem vody, významná komunikační centra, důležitá letiště nebo velké zásoby materiálu, zvláště pohonných hmot.

Činnost ženíjních jednotek ve zvláštních skupinách k ničení. V nezbytných případech, kdy to splnění úkolu vzdušného výsadku vyžaduje, tvoříme z ženíjních jednotek **speciální skupiny k ničení**, zvláště tehdy, je-li jedním z hlavních úkolů vzdušného výsadku vyřadit důležité objekty protivníka, např. odpalovací zařízení ZHN, důležité zásobovací základny protivníka, významné letištní, silniční nebo železniční uzly apod. Ničení takového rozsahu musí být řízeno centrálně. Skupiny pro ničení mohou být v síle ženíjního družstva až ženíjní čety a mají zpravidla vymezen rajón své činnosti. Při ničení objektů, které jsou navzájem v bezprostřední blízkosti, odpalují se nálože na signál řídícího destrukčních prací, abychom vyloučili vzájemné ohrožení nasazených jednotek. Ničíme přednostně na směrech, ze kterých hrozí nebezpečí proniknutí protivníka. Úspěšně splnit tento úkol vyžaduje značný přísun ženíjní munice nebo ji získat z kořistních zdrojů. Zvláštní pozornost musí velitelé výsadkových útvarů věnovat přímému zajištění speciálních skupin pro ničení.

Budování míst velení. Od stupně výsadkového praporu mohou se ženijní jednotky zúčastňovat budování míst velení. Hlavní důraz musí být položen zvláště na výběr prostoru, který musí poskytovat dostatečný kryt z hlediska maskování a vyhovovat podmínkám rychlého vybudování. Nejde zpravidla o úplné vybudování místa

velení, ale o přizpůsobení terénních podmínek tak, aby velitelské stanoviště umožňovalo účinné velet a poskytovalo maximální možnou ochranu. Proto je výhodné využít objekty dříve vybudované (protivníkem), přirozené nebo umělé prohlubně a nerovnosti terénu, které nevyžadují větší úpravy.

ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ BOJE VZDUŠNÉHO VÝSADKU V CHARAKTERISTICKÝCH FÁZÍCH BOJOVÉ ČINNOSTI

V obraně

Obranu používá vzdušný výsadek k udržení dobytých prostorů, čar, předmostí, horských průsmyků, letišť a důležitých objektů. Je účelné volit přední kraj obrany za účinnými terénními překážkami protitankového charakteru.

Ženijní budování obrany musí zahájit současně s jejím zaujímáním, budovat nepřetržitě a s maximální intenzitou. Obranu buduje vzdušný výsadek systémem praporečnických uzlů, rotních a četových opěrných bodů, na dominantních výšinách a prostorech, s mezerami, které jsou přehrazeny zátarasami, v rotních bodech postavení čet a PT prostředků. Praporeční uzly a rotní opěrné body musí být přizpůsobeny ke kruhové obraně.

Jedním ze základních předpokladů k úspěšnému zaujetí obrany a vedení obranného boje je včas zřídít protitankové zátarasy na směrech ohrožených postupem protivníka a k zesílení předního okraje obrany. Tento úkol plní všechny ženijní jednotky a podle možností i část jednotek vševojskových. Protitanková minová pole kládou povrchovým způsobem tak, aby byly chráněny palbou PT zbraní.

Pro období vedení obranného boje organizují ženijní jednotky manévry zátarasy k přehrazení směrů pronikání protivníka do hloubky obrany, zpravidla v součinnosti s DPTZ.

Při budování obrany je výhodné dodržet tuto posloupnost prací:

- ničení komunikačních objektů na přístupech k obraně,
- přizpůsobení terénních předmětů k boji,
- budování okopů pro jednotlivce, úprava postavení družstev a čet,
- budování okopů pro děla a minomety,
- úprava VS.

Po splnění těchto úkolů, v závislosti na čase dále zdokonalujeme obranná postavení padákových jednotek, palebná po-

stavení děl a minometů, budujeme záložní palebné objekty a úkryty pro živou sílu, upravujeme záložní palebné objekty a úkryty pro živou sílu, upravujeme čáry rozvinutí DPTZ a POZ, dále rozvíjíme systém zátarasů, zdokonalujeme VS a zabezpečujeme zdroje vody. Vzhledem k tomu, že všechny tyto práce je nutné provádět jen ručně, je absolutní nutností maximálně využít ochranné vlastnosti terénu a obranná zařízení nepříteli. Výjimečně můžeme předpokládat použití trhavin, podaří-li se je ukořistit ze zásob protivníka. Je velmi důležité pečlivě dodržovat všechny zásady maskování, aby se vzdušný výsadek nestal snadným cílem jaderného úderu.

V boji za dobytí a udržení předmostí a přepravišť na vodních překážkách

Cílem boje za dobytí a udržení předmostí je pomocí vojskům útočícím čelně v rychlém překonání vodního toku. Způsob vysazení vzdušného výsadku na předmostí je závislý v první řadě na situaci v prostoru předmostí, ale i na jeho ženijních faktorech.

Není-li vodní překážka obsazena nepřitelem, potom se vysazení uskutečňuje přímo na ni, a to na oba břehy. Větší úsilí musí být položeno na odlehlejší břeh, aby byla zabezpečena ochrana zachráněných přepravišť.

Je-li vodní překážka obsazena nepřitelem, potom uskutečneme vysazení v určité vzdálenosti a o předmostí musíme bojovat.

Z hlediska výběru vhodného úseku vodního toku je nutné vycházet ze dvou hledisek:

- jaké jsou v určeném prostoru podmínky k přepravě,
- jak přílehlý terén umožňuje zaujmout úpornou protitankovou obranu.

Zároveň je nutné posoudit ráz vodních staveb, které ovládá protivník a jejich možné účinky na úsek přeprav z hlediska taktické manipulace s vodou. Současně se zachráněním předmostí musíme

zabezpečit, abychom získali přepraviště a zabránili jejich zničení.

Ohled po zmocnění se předmostí organizujeme jeho úpornou obranu. Zásady jejího zaujímání, organizace a budování mají některé zvláštnosti:

— jsou-li na získaném předmostí přepraviště, potom se na obou březích budují **předmostní postavení**, jako přímá ochrana přepravišť,

— obranu budujeme s důrazem na přístupy k řece a na bočních předmostí, tj. v úsecích přímýkajících se k vodní překážce,

— vytváříme silný POZ a ŽZ k účinnému manévru zátarasy,

— organizujeme ženijní opatření k boji s říční flotilou protivníka (zřizování zátarasů v plavební dráze).

Ženijní jednotky se zúčastňují boje o předmostí odstraňováním zátarasů, pronikají k přepravištím a znemožňují jejich zničení nepřítelem. Zároveň musí provádět průzkum získaného úseku vodní překážky, vhodných míst ke zřízení dalších přepravišť a přístupů k nim, podle potřeby upravují a vytvářejí přístupy k řece a upravují břehy, shromažďují přepravní prostředky z místních zdrojů pro potřeby vzdušného výsadku a vojsk útočících čelně k rychlému zřízení přepravišť. Provádí průzkum získaných mostů, dezadjustují je a organizují jejich střežení. Na řece zřizují uzávěry k zadržení plovoucích min buď napnutím systému lan, nebo zakotvením klád uspořádaných do šípového tvaru proti vodě, zakotvením plavidel z místních zdrojů apod.

Říční zátarasy k zabránění činnosti flotily protivníka zřizují ženijní jednotky zatarasením plavební dráhy nevybušnými i trvale sledovat stav vody, aby byla včas zjištěna taktická manipulace s vodou nebo zničení vodních děl ovládaných protivníkem.

Vzdušný výsadek může dostat za úkol zmocnit se jen jednoho, zpravidla důležitějšího přepraviště. Cílem může být udržet je do příchodu vlastních vojsk nebo je zničit, má-li se zabránit přísunu záloh nepřítele na bojiště. Máme-li se zmocnit přepraviště s cílem udržet je do příchodu vlastních vojsk, potom jsou úkoly ženijního zabezpečení obdobné jako při získání předmostí. Předmostní postavení budujeme na vzdálenost, která zabraňuje protivníkovi přímo pozorovat přepraviště a vést palbu z pěchotních zbraní na přepraviště. Je-li cílem zničit přepraviště, plní tento úkol ženijní destrukční skupiny poškození hlavních nosných prvků.

V boji o získání letišť

Letiště se můžeme snažit získat s cílem zabezpečit vysazení vlastních sil nebo vyřadit letiště z činnosti.

Zmocníme-li se letiště s cílem, abychom je udrželi, organizujeme ihned ženijní zabezpečení jeho obrany. K tomu využíváme především obranné zařízení protivníka, zahájíme úpravu a podle potřeby budujeme nové opěrné body. Obranná zařízení budujeme ve vzdálenosti, která zabezpečuje vzlet a přistání letadel bez ohrožení palbou kulometů protivníka.

Současně s budováním obrany letišť upravujeme letištní plochu. V první řadě odstraňujeme ze startovacích drah vraky letounů a vyrovnáváme menší poškození dráhy. Větší porušení přistávacích drah musí být označeno viditelným způsobem nejméně na vzdálenost 300 m. Zároveň zjišťujeme stav navigačních světel a osvětlovacího zařízení jednotlivých drah. Úkoly spojené s další úpravou letištní plochy plní letecké stavební prapory po převzetí získaného letiště.

Máme-li získané letiště vyřadit z činnosti, uskutečňují to skupiny ničení a boření, vytvářené z příslušníků padákových jednotek v síle družstva až čtyř a ze speciálních skupin ženistů, vybavených trhavinami a zápalnými prostředky. Jejich činnost musí být koordinována a centrálně řízena. Na letištních ničí postupně velitelská stanoviště, pojiťka, radiotechnické prostředky, energetická a provozní zařízení, letouny, letištní plochy a sklady pohonných hmot.

Při narušování činnosti v týlu vojsk nepřítele

Narušování činnosti nepřítele je stálý úkol vzdušných výsadků a má převážně charakter ženijních prací. Tento úkol vyžaduje rychlost a rozhodnost akcí, plníme jej převážně v noci.

Žádoucí výsledky dosahujeme zvláště zničením nebo poškozením týlových základů a skladů protivníka, komunikací všeho druhu, energetických zařízení, systému potrubní dopravy apod. K tomuto úkolu vyčleňujeme výsadkové jednotky, posílené skupinami ženistů a vybavené potřebným materiálem.

Výhodné způsoby ničení hlavních druhů objektů:

— sklady munice a trhavin ničíme odpalením;

— sklady ženijního, chemického, technického materiálu a pohonných hmot ničíme zapálením nebo poškozením;

— na železnicích ničíme zejména hlav-

ni provozní objekty, řídící, signalizační a spojovací systém;

— v průmyslových podnicích a energetických zařízeních ničíme hnací zařízení, hlavní mechanismy a agregáty;

— u systémů potrubní dopravy je nejúčinnější ničit čerpací stanice.

Tato činnost, spojená s potřebnou promyšleností, může do značné míry ovlivnit akceschopnost protivníka.

VYUŽITÍ ZVLÁŠTNOSTI A MOŽNOSTI ŽENIJNÍCH JEDNOTEK

Taktický a operační výsadek má zpravidla vždy ve své sestavě ženijní jednotky. Taktické výsadky, organizované z motostřeleckých jednotek divizí v síle motostřeleckého praporu, je potřebné posílit ženijní četou. Speciální výsadekové útvary mají dostatečné množství organických ženijních sil.

Základním předpokladem k úspěšnému splnění úkolů ženijními jednotkami musí být jejich vysoká morální a všestranná odborná připravenost a schopnost samostatné a rozumně iniciativní činnosti.

Zátaras musí být zřizovány s ohledem na směr pohybu vlastních vojsk a nesmějí bránit jejich rychlému pohybu. K ničení, zvláště na komunikacích, používáme rozněcovače na otřes nebo tlak, aby s poškozením objektu byla současně vyřazena živá síla a bojová technika nepřítel.

Činnost POZ a ZZ je zaměřena na nejnebezpečnější směry možného postupu protivníka. Vzhledem k nedostatku zátarasovacího materiálu nepřehrazují směry souvislými minovými poli, ale jen jeho nejdůležitější úseky v malých šířkách. Manévr zátarasy může být podle situace uskutečněn rozhozem PT min ručně, roz-

vozem z motocyklů s přívěsným vozíkem nebo z vozidla a výjimečně z vrtulníků.

Ženijní jednotky budou nuceny v řadě případů zřízené zátarasy ihned bránit. Často dojde i k situaci, která si vynutí položené miny zvednout a položit znovu na jiném úseku. Všechny zřízené zátarasy musí být včas oznámeny vlastním vojskům.

Zabezpečování přeprav vlastního výsadku vychází zvláště z materiálních možností a je charakterizováno maximální jednoduchostí. Plně využíváme možnosti přeprav po současných přívozech a plavidlech z místních zdrojů, člunů KAPSA, protichemického pláště vzor 63, za příznivých podmínek plavání a brození. Mimo zajištění a obsluhu plavidel vytyčují ženijní jednotky přepraviště a organizují záchrannou službu.

K destrukčním pracím je nejvýhodnější používat plastickou trhavinu vysoké účinnosti, jejíž účinky můžeme zvýšit zformováním do improvizovaných usměrněných náloží. Ve většině případů půjde pouze o poškození objektů za účelem dočasného vyřazení. To bude záviset na materiálních možnostech i na možném využití cíle vlastními vojsky.

* * *

Vzdušné výsadky mají v soudobém boji velký význam, zvláště z hlediska dosažení vysokého tempa boje a operace, a proto jejich použití je běžným a pravidelným jevem téměř každé operace.

Úroveň ženijního zabezpečení může mít na splnění bojového úkolu vzdušného výsadku rozhodující význam. To závisí na dokonalé vycvičenosti ženijních jednotek, na důkladném zvládnutí ženijní problematiky výsadečnými a vysazovanými jednotkami a útvary, ale ve značné míře i na pozornosti, kterou této oblasti budou věnovat velitelé výsadečových jednotek a útvarů, zvláště u těch, které ve štábu nemají ženijního funkcionáře a velitelé nebo náčelníci štábu musí samostatně opatření ženijního zabezpečení nejen stanovit, ale také soustavně organizovat a přímo řídit činnost ženijních jednotek. Proto by tato problematika měla být součástí metodiky práce štábů, zejména výsadečových útvarů, a měli bychom získávat praktické zkušenosti z její realizace při cvičení štábů i vojsk.